

NN

Dato: 10. februar 2011
Enhed: Kommunaljura
Sagsbeh.: DEPMP
Sags nr.: 1100224
Dok nr.: 441723

Afgørelse vedr. klage over X Kommunes afslag på aktindsigt i navn og adresse på private tilskudsydere til politiske partier

Ved e-mail af 30. december 2010 har De klaget til Indenrigs- og Sundhedsministeriet over X Kommunes afgørelse, hvorefter De er blevet nægtet aktindsigt i oplysninger om private bidragsydere til politiske partier i X Kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan *ikke* give Dem medhold i klagen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet *stadfæster* dermed X Kommunes afgørelse af 17. december 2010 om afslag på aktindsigt i navn og adresse på private bidragsydere, som har ydet tilskud til et politisk parti.

Nedenfor følger en redegørelse for sagens baggrund samt for Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse.

1. Sagens baggrund

Det fremgår af sagen, at De den 8. december 2010 anmodede X Kommune om aktindsigt i partiregnskaber i forbindelse med og forud for kommunalvalgene i 2005 og 2009.

Den 17. december 2011 fremsendte X Kommune sin afgørelse vedr. Deres aktindsigtsanmodning. Kommunens afgørelse lyder som følger:

"Kære NN,

Du har d. 8. december 2010 telefonisk bedt om aktindsigt i partiregnskaber i forbindelse med og forud for kommunalvalgene i 2005 og 2009.

Som oplyst i telefonen er X Kommune ikke i besiddelse af sådanne partiregnskaber. Det skyldes, at regnskabspligten efter § 3 i lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber kun gælder for partiernes landsorganisationer. Lokale vælgerforeninger eller kredsforeninger og personer, der opstiller uden for partierne, er ikke omfattet af en tilsvarende regnskabspligt. Derimod indsender de lokale vælgerforeninger til kommunen ansøgning om økonomisk støtte i henhold til partistøtteleven og erklæring om anvendelse af økonomisk støtte til politisk arbejde og

om private og anonyme tilskud. Kopi af disse ansøgninger og erklæringer for årene 2005 og 2009 vedlægges.

Det bemærkes, at X Kommune i medfør af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, har undtaget oplysninger om navn og adresse på de enkeltpersoner, som er private tilskudsydere, fra den meddelte aktindsigt. Oplysninger om politiske forhold anses således som oplysninger om private forhold. Disse oplysninger er heller ikke offentligt tilgængelige efter andre regler, fordi de lokale vælgerforeninger ikke på samme måde som landorganisationerne skal aflægge regnskaber, der bliver fremlagt offentligt. Da der er tale om oplysninger omfattet af tavshedspligten, jf. forvaltningslovens § 27, kan meroffentlighed i.h.t. offentlighedslovens § 4, stk. 1, 3. pkt., ikke gives.

Klager over afslag på aktindsigt i en sag behandles af den myndighed, som i øvrigt skal træffe afgørelse i sagen, jf. offentlighedslovens § 15, stk. 2. Klager over afgørelser i sager om partistøtte kan indbringes for Indenrigs- og Sundhedsministeriet.”

Ved e-mail af 30. december 2011 har De klaget til Indenrigs- og Sundhedsministeriet over X Kommunes afgørelse. De har anført følgende til støtte for Deres klage:

”... offentlighed om hvem der støtter hvem i dansk politik er en vigtig og samfundsrelevant oplysning. Lovgivningen har desuden fastsat en nedre grænse på 20.000 kr. for netop at sikre denne åbenhed. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skriver desuden følgende på sin hjemmeside:

Hvilke krav stilles til ansøgning om regional og kommunalpartistøtte?

I hovedsagen samme betingelser som statslig partistøtte, dvs. erklæringer om påregnede og afholdte udgifter. Herudover erklæring med oplysninger om, hvorvidt der fra samme private tilskudsyder er modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. i det foregående år. (Navn og adresse på tilskudsyder skal i givet fald oplyses). Endelig erklæring om, hvorvidt der er modtaget anonyme private tilskud i det foregående år, og i givet fald skal det samlede beløb oplyses, samt størrelsen af hvert enkelt anonymt tilskud, der overstiger 20.000 kr. Der (kan) benyttes særlige ansøgningsskemaer til partistøtte fra regioner og kommuner. De kommunale ansøgningsskemaer er tilgængelige på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside.

Hvis en person eller et firma ønsker at støtte et parti med mere end 20.000 kr., må vedkommende derfor være forberedt på at offentligheden får kendskab til støtten, hvilket betyder, at henvisningerne til offentlighedsloven og forvaltningsloven må bortfalde.”

Den 19. januar 2011 har Indenrigs- og Sundhedsministeriet anmodet X Kommune om at fremsende Deres aktindsigtsanmodning samt X Kommunes svar på anmodningen.

Den 21. januar har De telefonisk forespurgt om status for, hvornår De kan forvente en afgørelse fra ministeriet. De har efterfølgende ved e-mail af 21. januar 2011 efter aftale med ministeriet fremsendt svaret fra X Kommune.

2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse

Af § 15, stk. 2, i lov om offentlighed i forvaltningen (lov nr. 572 af 19. december 1985 med senere ændringer) (offentlighedsloven), fremgår, at afgørelser om aktindsigtsspørgsmål kan påklages særskilt til den myndighed, som er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt af den sag, begæringen om aktindsigt vedrører.

Efter § 12 i lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (lovbekendtgørelse nr. 1291 af 8. december 2006) (partistøtteloven), kan afgørelser om regional og kommunal partistøtte indbringes for indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er således rette klageinstans.

Offentlighedslovens regler om aktindsigt

Af offentlighedslovens § 4, stk. 1, fremgår, at enhver som udgangspunkt kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i en administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed.

Efter offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, omfatter retten til aktindsigt ikke oplysninger om enkeltpersoners *private*, herunder økonomiske forhold.

Af den kommenterede offentlighedslov (John Vogter: "Offentlighedsloven med kommentarer, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 1998), side 219, fremgår, at "oplysninger af en så sensitiv karakter, at de er omfattet af bestemmelsen i forvaltningslovens § 28, stk. 1, er utvivlsomt omfattet af undtagelsesbestemmelsen".

Af bestemmelsen i den dagældende § 28, stk. 1, i forvaltningsloven (lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer) fremgår, at oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om bl.a. politiske forhold, ikke må videregives til en anden forvaltningsmyndighed.

Bestemmelsen i den nugældende § 28, stk. 1 i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse 1365 af 7. december 2007 med senere ændringer) henviser til en række bestemmelser i lov om behandling af personoplysninger (lov nr. 429 af 31. maj 2000) (persondataloven), som gælder ved videregivelse af oplysninger om enkeltpersoner (personoplysninger) til en anden forvaltning. Der henvises bl.a. til persondatalovens § 7, stk. 1, som vedrører behandling af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om bl.a. politisk overbevisning.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er en oplysning om, at en privatperson har ydet et økonomisk tilskud til et politisk parti, en oplysning, der vedrører denne persons politiske forhold. Som udgangspunkt er oplysningen om vedkommende privatpersons navn og adresse derfor at anse som private forhold og således ikke omfattet af adgang til aktindsigt.

Oplysninger, der efter andre regler er offentligt tilgængelige, vil imidlertid ikke kunne undtages fra aktindsigt i medfør af bestemmelsen i § 12, stk. 1 nr. 1, jf. den kommenterede offentlighedslov side 218

Spørgsmålet er herefter, om oplysningerne i henhold til reglerne om partistøtte er offentligt tilgængelige.

Partistøttelovens regler

Efter § 11 d, stk. 1, i lov om økonomisk støtte til politiske partier mv. (lovbekendtgørelse nr. 1291 af 8. december 2006), er udbetaling af tilskud fra kommunen betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000. kr. Såfremt dette er tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses.

Loven indeholder ingen bestemmelser om, at denne oplysning er offentligt tilgængelig.

Af bemærkningerne til lovforslaget til ændring af lov om økonomisk støtte til politiske partier mv. (forhøjelse af den offentlige partistøtte mv.) (L 244, se FT 1994-95, Tillæg A, s. 3606) – fremgår følgende vedrørende oplysningspligten:

”Der er en vis sammenhæng mellem på den ene side reglerne om offentlig økonomisk støtte til de politiske partier og på den anden side de regler om offentliggørelse af regnskaber, der gælder for partier, som har været opstillet til senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet...

Den... omtalte regnskabspligt påhviler alene et partis landsorganisation. Det er imidlertid fundet rimeligt, at der også for partiernes amts-, kreds-, kommune-, og lokalorganisationer samt for organisationer for lokallister, skal gives oplysning om større tilskud (mere end 20.000 kr.), der modtages fra private tilskudsydere. Det foreslås, at oplysningen herom skal indgives i forbindelse med indsendelse af den årlige erklæring til amtsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen om anvendelse af amtskommunal henholdsvis kommunal partistøtte... Indenrigsministeriet vil herefter kunne indhente de fornødne oplysninger om større private tilskud til amtslige og kommunale partiorganisationer mv. fra amtsrådene og kommunalbestyrelserne.”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder ikke, at man af ovenstående bemærkninger kan udlede et ønske fra lovgiver om, at der ligesom for partiernes landsorganisationer skal være offentlighed omkring private tilskudsydere til partiernes amts-, kreds-, kommune-, og lokalorganisationer samt til organisationer for lokallister.

Det fremgår således alene af bemærkningerne, at *Indenrigsministeriet* herefter vil kunne indhente de fornødne oplysninger om større private tilskud til amtsli-

ge og kommunale partiorganisationer mv. fra amtsrådene og kommunalbestyrelserne.

Eftersom det hverken af lovtæksten eller af lovens forarbejder kan udledes, at der skal være offentlighed omkring private tilskudsydere til partiernes amts-, kreds-, kommune-, og lokalorganisationer samt til organisationer for lokallister, finder ministeriet ikke, at oplysningen om navn og adresse på en privat tilskudsyder til et partis kommuneorganisation er offentlig tilgængelig efter reglerne i partistøttelovens § 11 d.

Offentlighedslovens regler om meroffentlighed

Af offentlighedslovens § 4, stk. 1, 2. pkt., fremgår, at en forvaltningsmyndighed kan give aktindsigt i videre omfang, medmindre andet følger af regler om tavshedspligt m.v.

Spørgsmålet er således, om der efter reglerne om meroffentlighed kan gives aktindsigt i oplysninger om navn og adresse på private bidragsydere til politiske partier, eller om disse oplysninger er undergivet tavshedspligt efter reglerne herom.

Forvaltningslovens regler om tavshedspligt

Det fremgår af forvaltningslovens § 27, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jfr. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152 c-152 f, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder navnlig til bl.a. enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold.

Som anført i den kommenterede forvaltningslov (John Vogter: "Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2001), side 522, vil oplysninger af den karakter, der er nævnt i § 28, stk. 1, i forvaltningsloven, om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om bl.a. politiske forhold utvivlsomt være omfattet af tavshedspligten.

Det forhold, at bestemmelsen i § 28, stk. 1, i forvaltningsloven som nævnt er ændret og nu henviser til en række bestemmelser i persondataloven, ændrer ikke herved.

Det er som nævnt ovenfor Indenrigs og Sundhedsministeriets opfattelse, at en oplysning om, at en privatperson har ydet et økonomisk tilskud til et politisk parti, er en oplysning, der vedrører denne persons politiske forhold. Oplysningen om vedkommende privatpersons navn og adresse er derfor at anse som private forhold og således omfattet af bestemmelsen i forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt.

Idet oplysningen således er undtaget fra aktindsigt i henhold til offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, og der ikke efter offentlighedslovens § 4, stk. 1, 2. pkt. kan gives meroffentlighed i oplysningen, da den er undergivet tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 6, *stadfæster* Indenrigs- og Sundhedsministeriet X Kommunes afgørelse af 17. december 2010, hvor der gives afslag på aktindsigt i navn og adresse på en privat bidragsyder, som har ydet tilskud til et politisk parti.

X Kommune er ved særskilt brev orienteret om ministeriets afgørelse.